

בס"ד ♦ שב"ק פרשת ויצא ♦ ז' כסלו תשע"ה ♦ עילון 124 – שנת שמיטה

ההפסקה של הכלל היא בשמיטה, שמאפשרת לאומה להתנתק מהשגרה ומהקניינים הממוניים שגורמים לפעמים לירידה במוסריות, ולהדבק בה'. (שבת הארץ)

העילון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

מסירות נפש

"וַיָּאָהֵב גַּם אֶת רַחֵל מִלָּאָה". (בראשית כט, ל)

צריך להבין מה גרם ליעקב לאהוב את רחל מלאה לאחר נישואיו עם לאה?

על הפסוק "ויזכור אלקים את רחל" (ל, כב) אומר רש"י: "הקב"ה זכר לה (לרחל) שמסרה סימניה לאחותה ושהייתה מצירה שלא תעלה בגורלו של עשו". שכן היו הכל אומרים: שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן, הגדולה לגדול, והקטנה לקטן, כלומר, שרחל תתחתן עם יעקב ולאה עם עשו.

לכן בכתה לאה עד שנעשו עיניה רכות ומראה פניה התכער, כדי שעשו לא ירצה לשאת אותה לאשה. ועכשיו, כשמוסרת רחל את סימניה ללאה, ויעקב עומד לשאת את לאה, הרי היא צריכה לחשוש שמא תעלה בגורלו של עשו (אותה שעה לא ידעה רחל, כי יעקב ירצה לעבוד שבע שנים נוספות כדי לשאת גם אותה).

בכל זאת סיכנה את עצמה ואפילו את העולם הבא שלה, ומסרה את סימניה ללאה, כדי שלא תתבייש. את זאת זכר לה הקב"ה - "שמסרה סימניה לאחותה" אף על פי "שהיתה מיצרה שלא תעלה בגורלו של עשו", שעל ידי שסייעה ללאה להנשא ליעקב, הגדילה את סיכוייה ליפול בגורלו של עשו.

משראה יעקב את גודל צדקותה ועוצם מסירות נפשה, עד כדי הפקרת עצמה למען אחותה, נתגברה בו אהבתו אליה.

למשפחת כיתה יא/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

מעשה שהיה

החקלאי ר' יוסף אייגנר מכפר הרו"ה הנו משומרי שביעית המלאים. בכפר הדתי שבו הוא גר יש לו משק חקלאי המבוסס בעיקר על ענף החי, ומונה כמאה ראשי בקר. ראשים אלו דורשים אוכל בכל זמן וגם בשביעית. אולם, השימוש בספיחין שנזרעו בשביעית הרי אסור, ואם בכל שנה זורע אייגנר את שדותיו בתחילת החורף הרי שהפעם הוא היה חייב להקדים ולזרוע לפני ראש השנה של השמיטה. הקדמת הזריעה בלבד דיה כדי לעורר סיכונים וגם כרוכה בשיטות זריעה מיוחדות והוצאות גדולות. על כל אלו התגבר האיש איך שהוא, בלי להזדקק לעזרה מבחוץ. בעייתו התחילה כשנעצרו הגשמים. באותם שבועות הוא חשב שחרב עליו עולמו. הבעיה הייתה אף כפולה ומכופלת. ראשית, הטרידה אותו המחשבה מהיכן ייקח את האוכל לעדרו אם אכן שדהו לא יצמיח את הנדרש; שנית, ההשקעה שהשקיע, האם היא תרד לטמיון? מדובר היה בהשקעה גדולה יחסית; ושלישית, מהיכן ייקח עכשיו מימון מחודש לצורך רכישת מספוא כשר לפרות? - אלו הן רק חלק מן הבעיות שהתעוררו. ר' יוסף אייגנר עלה לירושלים להתפלל יחד עם כל הציבור שיבוא גשם. תפילות אחינו בני ישראל עזרו בחסדי ה', וגשם התחיל לרדת, ואף כי הגשמים לא היו רבים במיוחד, הרי לאייגנר הם הספיקו. לאחר זמן קצר פגשנו בו שוב בירושלים. הפעם היה זה ביקור משפחתי. פניו כבר היו עמו. חיוך רחב אפיין אותם: "נכנסתי השבוע לשטח", הוא מספר לנו, "וראיתי איך שהצמחים צוחקים". והוא מוסיף: "מדריך ראשי למספוא ממשד החקלאות ביקר אצלי, וכשראה את היבול אמר: 'אלוקים אוהב אותך כי אתה שומר שמיטה'" (מתוך הערה זו למדנו שלא כך המצב אצל השכנים). אצל אייגנר עשה השדה יבול "לפי הספר", כהבטחת התורה, לפחות פי שלושה מן הרגיל. "עוד לא נראה כדבר הזה" חוזר אייגנר ומדגיש, "אני מזמין כל אחד שיבוא לראות את הנס. אני כבר עשרות שנים בחקלאות ולא זכיתי לראות זאת", הוא מצהיל פנים.

שו"ת דבר השמיטה

שאלה:

האם מותר לתת עציץ מתנה בשנת שמיטה, אם כן, איזה סוג של עציץ?

תשובה:

קשה מאד היום למצוא עציץ רגיל שלא נעשה בשביעית, ועל כן צריך לברר אם המשתלה גידלה במצע מנותק, ויש מקילים גם בהיתר מכירה. בכל אופן צריך איזה פיקוח שאמנם העציצים נעשו כהלכה.

עציצים שנעשו כהלכות שביעית יש לעטוף אותם בניילון ולהעבירם עטופים, כמו כן, שידעו בברור שהמקבל לא ישתול ולא יזרע אותם.

בברכת התורה והארץ

הרב יהודה הלוי עמיחי

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות